

Rapport

Projectnummer: 363130
Referentienummer: SWNL0230298
Datum: 09-08-2018

Verkennend natuuronderzoek Locatie Hoogvliet Veenendaal

Oriënterend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel
soortenbescherming

Concept

Verantwoording

Titel	Verkennend natuuronderzoek Locatie Hoogvliet Veenendaal
Subtitel	Oriënterend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming
Projectnummer	363130
Referentienummer	SWNL02330298
Revisie	C1.0
Datum	09-08-2018
Auteur(s)	Gijs Meijer
E-mailadres	gijs.meijer@sweco.nl
Gecontroleerd door	Maikell Verkade
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Hans Jaspers
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Kader van het onderzoek.....	4
1.3	Ligging plangebied en voorgenomen ontwikkeling.....	4
2	Toetsingskader	7
3	Methode en resultaten	8
3.1	Planten.....	9
3.2	Vogels	9
3.3	Vleermuizen	10
3.4	Overige zoogdieren	11
3.5	Overige soortgroepen	12
4	Conclusie	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Bunte Beleggingen B.V. is voornemens om de locatie van een Hoogvliet supermarkt in Veenendaal te herontwikkelen. Het plan is om op de locatie 23 appartementen te realiseren. Omdat deze ontwikkeling niet past binnen het vigerende bestemmingsplan, is een nieuw bestemmingsplan nodig. Ten behoeve van het nieuwe bestemmingsplan is Sweco Nederland B.V. gevraagd een verkennend natuuronderzoek uit te voeren, om de (mogelijke) effecten op beschermde soorten te bepalen.

1.2 Kader van het onderzoek

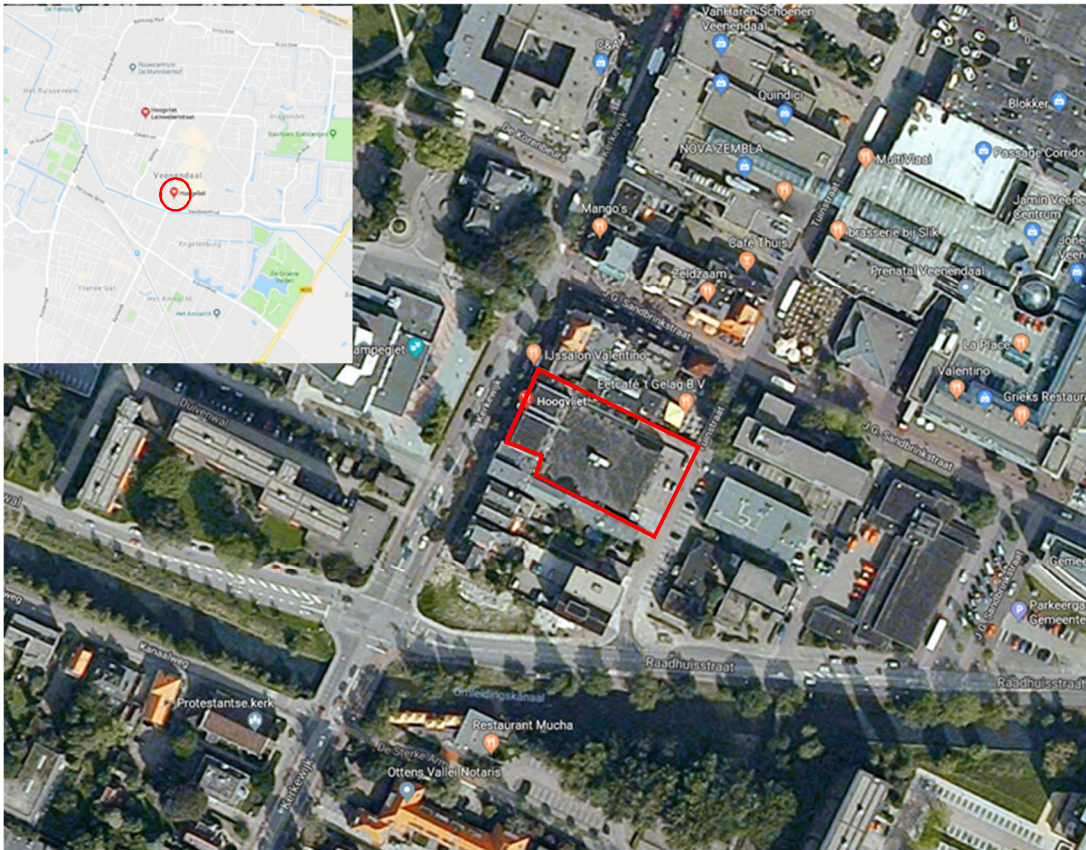
We toetsen de uitvoerbaarheid van het plan aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming. Overige natuurwet- en regelgeving als de onderdelen Natura 2000 en houtopstanden van de Wet natuurbescherming en de provinciale- en gemeentelijke natuurbeleidskaders zijn buiten beschouwing gelaten.

We richten ons met het verkennend onderzoek op het verkrijgen van een eerste inzicht in de mogelijke aanwezigheid en effecten op beschermde soorten in en om het plangebied. Vervolgens beschrijven we de noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, zoals soortgerichte inventarisaties, nader effectonderzoek of andere nadere procedures.

1.3 Ligging plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied betreft de percelen van Kerkewijk 3 en van Tuinstraat tussen 9 en 19 in Veenendaal (zie figuur 1.1). Het plangebied ligt aan een winkelstraat in het centrum van Veenendaal. Op dit perceel staat nu een supermarktfiliaal van één bouwlaag, met aan de Kerkewijk daarboven nog twee bouwlagen met kantoorruimten (zie figuur 1.2). Aan de Tuinstraatzijde ligt nog een kleine, verharde parkeerplaats. Er is geen groen aanwezig in het plangebied.

De Bunte Beleggingen B.V. is voornemens om op het perceel appartementen te realiseren. In het nieuwe plan (zie figuur 1.3), worden de 23 appartementen gerealiseerd in een nieuw gebouw achter op het terrein (Tuinstraatzijde). Het enkellaags supermarktfiliaal dient daarvoor gesloopt te worden. Het bestaande drielaagse pand aan de Kerkewijk wordt mogelijk behouden en getransformeerd, maar mogelijk ook gesloopt.

Figuur 1.1 Plangebied (rood omlijnd) in het centrum van Veenendaal

Figuur 1.2 Foto impressies van het plangebied vanaf Tuinstraat (boven) en Kerkewijk (onder)

Figuur 1.3 Stedenbouwkundig plan met nieuwbouw (donkergrijs vlak)

2 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij onderscheiden we drie verschillende beschermingsregimes waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld.

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- Lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- Lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- Lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn, bijlage I Verdrag van Bern (artikel 3.5 e.v.):

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- Lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.):

- Lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - Onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - Onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - Onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor soorten van de Vogelrichtlijn (art.3.1) en Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten (niet opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Voor Andere soorten (art. 3.10) geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van EZ) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming. In de provincie Utrecht geldt voor de uitvoering van ruimtelijke ingrepen een vrijstelling voor een aantal soorten uit de soortgroepen zoogdieren en amfibieën (*bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, middelste groene kikker, aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, molmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, ondergrondse woelmuis, rosse woelmuis, woelrat, egel, haas, konijn, ree, wezel, bunzing, hermelijn, vos*).

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en waarvoor de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de Wet natuurbescherming, geldt ontheffingsplicht. Ontheffing kan alleen worden verleend, indien (het streven naar) de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is, een geldend belang van toepassing is en er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Het is ook mogelijk om ten aanzien van Andere soorten te werken volgens een goed-gekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven en de betreffende soorten zijn opgenomen in de gedragscode. Er is dan geen ontheffingsplicht van toepassing.

Krachtens artikel 1.11 (lid 1 & 2) van de Wet natuurbescherming, geldt de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder medeverantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen aantasten.

3 Methode en resultaten

Het verkennend onderzoek betreft een inventarisatie naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep. Hierbij maken we onderscheid tussen het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Nationale Databank Flora en Fauna.
- Overige landelijke (digitale) verspreidingsatlassen.
- Relevante voorgaande onderzoeken.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

We hebben op basis van een oriënterend veldbezoek op 8 juli 2018, de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt gezamenlijk met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek is uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Sweco Nederland BV.

Effectbepaling

We bepalen op basis van bekende verspreidingsgegevens en de bevindingen uit de habitatgeschiktheidsbeoordeling in hoeverre negatieve effecten op voorkomende beschermde soorten kunnen optreden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse concluderen we voor welke soorten(groepen) nader onderzoek nodig is.

3.1 Planten

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de omgeving van de plangebied zijn vijf beschermde plantensoorten bekend, te weten akkerogentroot, glad biggenkruid, groot spiegelklokje, korensla, schubvaren en wilde ridderspoor (Andere soorten, art. 3.10 Wnb). De muren van het pand zijn niet geschikt als groeiplaats voor beschermde muurvegetatie als schubvaren. Ook voor de overige beschermde planten geldt dat het volledig verharde plangebied geen geschikte habitatstandplaatsen bieden. Aanwezigheid van beschermde plantensoorten is dan ook op voorhand uitgesloten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Aanwezigheid van beschermde planten is op voorhand uitgesloten. Het plangebied biedt immers geen geschikte habitatstandplaatsen. Er is geen noodzaak tot aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing. Voor wat betreft de soortgroep vaatplanten is het bestemmingsplan uitvoerbaar.

3.2 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens blijkt dat de categorie 1 - 4 vogelsoorten boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, huismus, gierzwaluw, kerkuil, ransuil, steenuil, slechtvalk, sperwer, wespendif en zwarte wouw waargenomen zijn in (de omgeving van) Veenendaal. Dit zijn soorten waarvan de nesten een jaarrond beschermde status hebben.

Het pand aan de Kerkewijk biedt in potentie geschikte nestlocaties voor de soorten huismus en gierzwaluw. Deze soorten behoren tot categorie 2: *zeer plaatstrouwe broedvogels of soorten die afhankelijk zijn van bebouwing. Ze broeden elk broedseizoen op dezelfde plaats en zijn daarin zeer conservatief.* Het dak van het pand bevat enkele scheefliggende en missende dakpannen (zie figuur 3.1). Huismussen hebben toegang tot de ruimte onder de dakpannen die geschikte nestlocaties biedt voor de soort. Omdat de daken zo schuin zijn (> 60°) zijn de ruimtes onder de dakpannen ook in potentie geschikt als nestlocatie voor de gierzwaluw. Het pand biedt ook mogelijke broedplaatsen voor algemene vogels als spreeuw, duif en kauw.

De laagbouw (Tuinstraatzijde) biedt geen geschikte nestlocaties voor de gierzwaluw of huismus. Voor andere categorie 1 - 4 soorten geldt dat er geen geschikte nestlocaties aanwezig zijn in het plangebied en de directe omgeving.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van de geschiktheidsbeoordeling kan niet op voorhand uitgesloten worden dat er jaarrond beschermde nesten van de huismus en gierzwaluw aanwezig zijn in het plangebied. Het aantasten van de nesten is niet toegestaan zonder ontheffing van de verbodsbepalingen zoals beschreven in de Wet natuurbescherming, artikel 3.1, lid 2. Indien het pand aan de Kerkewijk gesloopt wordt is dan ook aanvullend onderzoek nodig. Bij transformatie en/of renovatie dient de noodzaak tot aanvullend onderzoek door een ecologische deskundige te worden bepaald.

Aanvullend onderzoek geeft inzicht in de aan- of afwezigheid van gierzwaluw- en huismusnesten. Dit is noodzakelijk om te bepalen of het plan uitvoerbaar is in het kader van de Wet natuurbescherming. Onderzoek naar deze vogels dient plaats te vinden in de periode april tot en met juli.

Tijdens de uitvoeringsfase dient men in alle gevallen rekening te houden met de aanwezigheid van overige broedvogels tijdens het broedseizoen. Alle broedgevallen zijn beschermd op grond van de Wet natuurbescherming. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat in gebruik zijnde nesten niet aangetast of verstoord worden.

3.3 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Alle vleermuissoorten in Nederland zijn beschermd (Habitatrichtlijn, 3.5 Wnb). Diverse soorten verblijven in woningen en andere bebouwing in een stedelijke omgeving. Het pand in het plangebied bevat diverse elementen die kunnen dienen als vaste rust- en of verblijfplaatsen of toegang bieden daartoe. Het gaat daarbij om open stootvoegen, boeiboorden, scheefliggende dakpannen en andere kieren of spleten (zie figuur 3.1). Op basis van verspreidingsgegevens en habitateisen van vleermuizen, de ligging van het plangebied en de typen woningen, kunnen gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger verwacht worden.

Het drielaagse pand aan de Kerkewijk kan mogelijk een functie hebben als kraam-, zomer-, paar- en/of winterverblijf voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger en als zomer-, paar- en winterverblijfplaats voor de ruige dwergvleermuis. De laagbouw aan de Tuinstraat is in potentie geschikt als zomer- en paarverblijf voor alle drie de genoemde soorten. Het plangebied vormt vanwege de afwezigheid van groen geen interessant foerageergebied voor vleermuizen. De gebouwen in de Kerkewijk vormen een lijnvormig element dat gebruikt kan worden als vliegroute.

Effectbepaling

Een functie als vliegroute is niet in het geding aangezien het lijnvormige element dat de bebouwing van de Kerkewijk vormt, niet wordt aangetast. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Met de beoogde plannen worden dan ook mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aangetast, hetgeen in strijd zou zijn met de verbodsbepalingen zoals beschreven in artikel 3.5, lid 2 en 4 Wnb. Er dient dan ook een aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd te worden. Aanvullend onderzoek geeft inzicht in aan- of afwezigheid van vleermuisverblijven. Dit is nodig om te bepalen of het bestemmingsplan uitvoerbaar is in het kader van de Wet natuurbescherming.

Vleermuisonderzoek dient te worden uitgevoerd middels meerdere inventarisatierondes in de periode mei tot en met september.

Figuur 3.1: Potentiele nestlocaties voor huismuis en gierzwaluw (gele pijlen) en invliegopeningen/verblijfplaatsen voor vleermuizen (rode pijlen) in de bebouwing in het plangebied

3.4 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In de omgeving van Veenendaal komen diverse beschermde zoogdieren voor. Van deze soorten komen naast vleermuizen over het algemeen alleen eekhoorn en steenmarter (Andere soorten, art. 3.10 Wnb) voor in een stedelijke omgeving. Daarnaast zijn waarnemingen in de bebouwde omgeving van Veenendaal bekend van algemene zoogdieren, zoals huisspitsmuis, veldmuis, konijn, egel, vos en mol. Voor deze soorten (categorie Andere soorten, 3.10 Wnb) geldt in provincie Utrecht een vrijstelling van ontheffingsplicht (zie paragraaf 3.1).

Het plangebied is geheel verhard en ligt in een druk deel van het centrum van Veenendaal. Het is daarmee ongeschikt voor de eekhoorn, steenmarter en andere beschermde soorten van de categorie overige zoogdieren.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het plangebied is ongeschikt voor soorten in de categorie overige zoogdieren. Aanwezigheid is dan ook op voorhand uitgesloten. Voor wat betreft overige zoogdieren is het bestemmingsplan uitvoerbaar, er worden door de voorgenomen ontwikkeling geen verbodsbepalingen vanuit de Wet natuurbescherming overtreden. Er is geen noodzaak tot het nemen van vervolgstappen.

3.5 Overige soortgroepen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens ontbreken waarnemingen van beschermde ongewervelden, vissen of reptielen. Wel zijn waarnemingen bekend van de alpenwatersalamander (amfibie, categorie Andere soorten art. 3.10 Wnb) in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied bestaat uit bebouwing en verharding en is ongeschikt voor beschermde soorten uit de soortgroepen ongewervelden, vissen, reptielen en amfibieën.

Effectbepaling

Het voorkomen van beschermde ongewervelden, vissen, reptielen en amfibieën is op voorhand uitgesloten. Voor wat betreft deze soortgroepen is het bestemmingsplan uitvoerbaar, er worden geen verbodsbepalingen vanuit de Wet natuurbescherming overtreden. Er is geen noodzaak tot het nemen van vervolgstappen.

4 Conclusie

De Bunte Beleggingen B.V. is voornemens om op het perceel van de Hoogvliet supermarkt in Veenendaal 23 appartementen te realiseren. De laagbouw aan de Tuinstraat moet hiervoor worden gesloopt. Het bestaande drielaagse pand aan de Kerkwijk wordt mogelijk behouden en getransformeerd, maar mogelijk ook gesloopt.

Het pand aan de Kerkwijk biedt geschikte nestlocaties voor de huismus, gierzwaluw en verblijfplaatsen voor vleermuizen. Met betrekking tot vleermuizen gaat het om mogelijke kraam-, zomer-, paar en winterverblijfplaatsen voor de gewone- en/of ruige dwergvleermuis en/of laatvlieger. De laagbouw is ongeschikt als nestlocatie voor huismus en gierzwaluw, maar biedt wel geschikte zomer- of paarverblijfplaatsen voor de gewone- en/of ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan te bepalen in het licht van de Wet natuurbescherming. Ook indien het pand aan de Kerkwijk alleen getransformeerd en/of gerenoveerd wordt, is mogelijk aanvullend onderzoek noodzakelijk. Onderzoek naar huismus en gierzwaluw dient plaats te vinden middels meerdere bezoeken in de periode april tot en met juli. Vleermuisonderzoek dient uitgevoerd te worden middels meerdere inventarisatieronden verspreid over de periode mei tot en met september.